

24

С Т А Н О В И Щ Е
На Главния прокурор на Република България
по конституционно дело № 14/92г.

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Поставените въпроси, отнасящи се до тълкуването на чл.6 от Конституцията имат сериозен исторически, социален и правен характер, поради което изчерпателно и еднозначно становище по тях трудно може да се изрази. Въпреки това изразявам следното мнение по реда по който са поставени:

1. Равенството на всички граждани пред закона означава равенство и по всички нормативни актове. Понятието "Закон" в конституционния текст е използвано като обобщаващо, а не в строго юридическият му смисъл. Освен обстоятелството, че в нормотворческата дейност то често е използвано така, следва да се отбележи факта, че нарушаване принципа на равенството между гражданите е извършвано предимно с подзаконовни нормативни актове, с които изобилства нашето близко минало.

2. Редакцията на чл.6 от Конституцията очертава една изключителна широта на признаците по които не се допускат ограничения на права или привилегии. Едва ли би могло да се предвидят ограничения необхванати от тези хипотези, особено като се има предвид такива многообхватни понятия, като "лично и обществено положение" и др.

От практическа гледна точка, намирам, че непосредственото действие на Конституцията, предвидено в чл.5 ал.2, както и прогласяване на неконституционността на други нормативни

АКТОВЕ МОЖЕ ДА СЕ РЕАЛИЗИРА САМО АКО ОГРАНИЧЕНИЯТА НА ПРАВАТА ИЛИ ПРИВИЛЕГИИТЕ Е ОСНОВАНА НА ИЗБРОЕНИТЕ В ЧЛ.6 ПРИЗНАЦИ.

3. Всяко ограничаване на правата и даване на привилегии основано на посочените в текста признаци следва да се приеме като нарушаване на принципа за равенство, въздигнат в първото му изречение.

В нормативните актове, особено по отношение на социалните права определени лица получават по-благоприятно третиране от закона - жилища, соц.помощи и др., но това може да се приеме за неравно третиране доколкото при равни условия едни не получават права или имат привилегии, а не и другите. И в този случай различното третиране трябва да е свързано с признаците, посочени в текста.

4. Отговорът на предходния въпрос до голяма степен важи и за този. Дадените предимства на основата на реални социални основания, въздигнати в закона не нарушават принципа на равенството, доколкото са хуманни и социално справедливи.

Въпреки близка по съдържание на предимства, думата "привилегии" има по-друг правен и обществен смисъл. Обикновено тя се изразява в нормативно утвърден и трайно ползуван статут на облагодетелствуващо положение предимно на управляващата част на обществото. В тези случаи се касае за социално несправедливи норми, които са различни от социално справедливите предимства.

5. На Конституционният съд са известни редица правни гаранции за осигуряване равенството на гражданите: Чл.5, ал.2 и 4; чл.149, ал.1, т.1 и 2; чл.125, ал.2 от Конституцията; чл.15 от Закона за нормативните актове и др., както и правомощия на различните държавни органи предвидени в закона за осигуряване на това равенство.

3.

ВЪПРОСЪТ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА СПЕЦИАЛЕН ОРГАН ИЛИ ПРОИЗ-
ВОДСТВО ЗА ЗАЩИТА НА РАВЕНСТВОТО И ПРАВАТА НА ГРАЖДАНТЕ,
КОЙТО Е РЕШЕН В ДРУГИ СТРАНИ КАТО ИЗРИЧНО ПРЕДВИДЕН ПРАВЕН
МЕХАНИЗЪМ ЗА ЗАЩИТА, Е ВЪПРОС НА ЗАКОНОДАТЕЛНА ПРЕЦЕНКА И
РЕГЛАМЕНТАЦИЯ.

С УВАЖЕНИЕ,

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

PM